

Gastcolumn

Onder stofwolken 't peloton zoeken

'De PHTLS beschrijft Kunst en Ethiek bij de preklinische hulpverlening in deel 2 van de nieuwste editie'

Door Jos Benders, ronde-arts

Flashback: Huy (B), Tour de France, juli 2015- Ik ren in een drafje van de dokterscabrio naar het sportieve slagveld en kom aan bij de in de berm gezeten Fabian Cancellara. Vlak bij Fabian ligt ruggelings Tom Dumoulin. Cancellara is koploper in het algemeen klassement, drager van het 's ochtends nog maagdelijke geel. Fiets en coureur zijn door de crash van elkaar gescheiden. Anderhalve minuut later (!) zit de gewonde klasbak weer op zijn fiets.

Wat gebeurde er in dat korte tijdsbestek? Een recapitulatie. Voor me ligt de nieuwste editie van het PHTLS-leerboek (Prehospital Trauma Life Support, red.), jaargang 2016. Ik blader en lees hoofdstuk 3: 'Wetenschap, kunst en ethiek van de preklinische hulpverlening.' En denk aan Huy. De PHTLS-syllabus schrijft namelijk: 'Kritisch denken is net zo belangrijk –misschien nog wel belangrijker- dan de praktische vaardigheden die worden ingezet om de interventie uit te voeren.'

Terug naar dat ene moment in juli. Ik help de gele truidrager overeind en het is meteen het eerste contact in mijn leven met deze super atleet. De eerste twintig seconden tikken voorbij. Ik ken uiteraard Fabians bestaan, elkáár kennen, doen wij niet. Dus intuïtief prevel ik "I am the doctor..." Hij buigt, als 'n automaat, voorover en maakt mij duidelijk dat hij pijn heeft in zijn onderrug. Voorzichtig betast ik die. Terwijl de klok onverbiddelijk doortikt, blijf ik aan zijn zijde als hij bij impuls,

staand, enkele proef-pasjes vooruit loopt. Zijn ploegleider zie ik in mijn linker ooghoek. Hij laat ons begaan, want voelt: die zijn in synergie. Weer dertig seconden verder. Camera's klikken driftig. Fabian is zoekende naar zijn racefiets; die wordt hem voor zijn voeten gereden door de mecaniciens. Hij denkt er niet aan in zijn gele leiderstrui te stoppen. Het loslaten en weer opstappen verlopen ietwat gehinderd door de weë rug. Het contact blijft sereen, zonder veel woorden. Waarin de laatste veertig seconden van dit berm consult komen weg te tikken. Waarop de gemankeerde ster-atleet vertrekt. Grootmoedig rijdt de Zwitser de rit uit, maar aan de finish valt het besluit dat hij de Tour de France verlaat.

Terug naar mijn hoogwaardige PHTLS-boek. Natuurlijk had ik als dokter graag een röntgentoestel bij de hand gehad, maar het prikkeldraad van de koeien wei is nu eenmaal dichterbij dan de muur van het hospitaal. En op pagina 46 lees ik: 'Kritisch denken is niet het volgen van protocollen. Het is wel snel, flexibel en objectief.' In de wielersport bepaalt de coureur, anders dan bij een sport als boksen, of hij door knokt.

In het hotel in België kijk ik 's avonds via internet naar de foto, en ontdek in het hart ervan dat renner Fabian ongemerkt zijn rechter arm in de mijne legde. Het ultieme contact heeft soms niet meer dan negentig seconden nodig.